

Coöperatieve Burgerbank

Probleem

- Private banken en de rijkste 1% teveel macht en eigenbelang
- Structureel veel te hoge rente
- Structureel teveel (speculatieve) misbruik van het geldsysteem

Oplossing

- Invoeren Coöperatieve Burgerbank
- Invoeren (wettelijke) norm voor eerlijke rente
- Beperken misbruik (verbeteren leen- en huurnormen, invoeren grondwinst- en transactiebelasting etc.)

Voordeel

- Afhankelijkheid van private banken en de rijkste 1% van de bevolking wordt tot minimum beperkt
- Besparen van € 38+ miljard per jaar op overbodige rentekosten
- Eenmalig ongeveer 5% extra economische groei reële economie en 400.000 extra banen
- Woonkosten gemiddeld halveren
- Op lokaal en landelijk niveau geldcreatie zonder creatie van schuld en oplossen (staats)schuld mogelijk

EerlijkGeld

Belangrijke punten

- ABN-AMRO en pensioenfondsen omvormen tot Burgerbank (Rabobank 2.0) of bottom-up
- Iedereen krijgt 1 aandeel en vanaf 18 jaar 1 stem in het beleid van de Burgerbank
- Het aandeel en stemrecht in de Burgerbank is niet overdraagbaar aan anderen
- Iedere gemeente / stad krijgt een zelfstandige hoofdvestiging van de Burgerbank
- Iedere woonwijk met 10.000 inwoners krijgt een filiaal, compleet met kieskring en ledenraad
- Alleen de Burgerbank mag geld scheppen en voor betaalrekeningen zorgen
- Ook bijna alle (pensioen)spaargelden worden bij de Burgerbank aangehouden
- Bij Burgerbank alleen betalen, sparen, lenen, leasen, verzekeren, niet beleggen / speculeren

Doel

- Bevorderen democratie / decentralisatie van de macht (eigendom en zeggenschap)
- Rente, inflatie en (speculatieve) misbruik van het gelsysteem tot een minimum beperken
- Bevorderen van werk en inkomen in duurzame lokale circulaire economieën

EerlijkGeld

Opbouw Nederlandse staatsschuld (x € 1 miljard)(1)

Staatsschuld op 1-1-1970	32
Kosten "redden" banken 2008	135
	<hr/>
	167
Begrotingsoverschot (excl. rente) 1970 tot 2017	239
	<hr/>
	72-
Rente 1970 tot 2017	524
	<hr/>
Staatsschuld (nominaal) op 1-1-2017	452
Rente 1970 tot 2017	524
Eerlijke rente 1970 tot 2017(2)	121
	<hr/>
Verschil (bovenmatige kosten / winst)	403

1) Meeste landen hebben in essentie het zelfde probleem.

2) Compensatie inflatie (pensioen)sparenders + marge 0,1% per jaar.

EerlijkGeld

Opbouw gemiddelde hypotheekkosten

	Eerlijk	Huidig
Bouwkosten gemiddelde koopwoning	200.000	200.000
Kale grondprijs (speculatieve bubbel)(1)	-	100.000
Bouw / marktwaarde gemiddelde koopwoning	<u>€ 200.000</u>	<u>€ 300.000</u>
Hypotheek (geleend bedrag)	200.000	300.000
Compensatie voor inflatie	1,0% 32.000	0,0% -
Marge voor de bank(2)	0,5% 18.000	3,5% 190.000
Totaal hypotheekkosten in 30 jaar	<u>1,5% € 250.000</u>	<u>3,5% € 490.000</u>
Kosten per maand(3)	€ 694	€ 1.361

1) Leennorm aanscherpen, hypotheek kwijtschelden (IJsland), speciale grondbelasting etc.

2) Sinds 1970 structureel gemiddeld 3% per jaar teveel.

3) Ook huren bestaan gemiddeld voor 50% uit te hoge kosten voor rente en bubbel...

EerlijkGeld

Baten Burgerbank

	Laag	Hoog
Rente compensatie inflatie (voor spaarders)	pm	pm
Rente financieren overheid is inflatie +	0,1%	0,2%
Rente financieren hypotheek is inflatie +	0,3%	0,5%
Rente financieren overig is inflatie +	1,0%	1,5%
Vergoedingen voor betaaldiensten		0,1%
Afsluitprovisies leningen		0,1%
Totaal baten in % balanstotaal (€ 2500 miljard)	<u>0,6%</u>	<u>1,0%</u>

Lasten Burgerbank

Rente compensatie inflatie voor spaarders	pm	pm
Administratieve kosten (50.000 resp. 85.000 medewerkers)*	0,3%	0,5%
Kredietrisico	0,2%	0,3%
Bruto winst (0,1% per 1,5% economische groei)	<u>0,1%</u>	<u>0,2%</u>
Totaal lasten in % balanstotaal (€ 2500 miljard)	<u>0,6%</u>	<u>1,0%</u>

* Dit is 1 filiaal per 10.000 inwoners en x klanten / medewerker

380

220

Verenvoudigde balans Burgerbank (x € 1 miljard) (340% BBP)

Staatsschuld (publieke activa)	430	Eigen vermogen (5%)	125
Hypotheekschuld (woningen)	700	Papier en muntgeld	15
Overig krediet aan huishoudens	30	Betaalrekeningen	320
Zakelijk krediet	900	Spaarrekeningen	440
Overig incl. krediet aan buitenland	440	Pensioenen en verzekeringen	1.600
Totaal	2.500	Totaal	2.500

- Burgerbank is in Nederland groot genoeg om bijna alles wat we hebben te kopen / financieren
- Hiermee beperken we afhankelijkheid van private banken en rijkste 1% tot een minimum
- Hierdoor hoeft de arme 99% zich niet meer door banken en de rijkste 1% te laten “Melken”
- Balansomvang financiële sector in Nederland is bijna 8 x BBP (ongeveer 60% overbodig)
- Waarde alle gebouwen, infrastructuur, productie en vervoermiddelen en voorraden is 300% BBP

Goudsmid (oud banksysteem)

Goud(1)	Geld
---------	------

Huidig banksysteem

Leningen / schuld	Geld
-------------------	------

Coöperatieve Burgerbank

Leningen / schuld (variant A)	Geld
Relevante activa (voor lease) (variant B)(2)(3)	

- 1) Totaal wereld goudvoorraad is 180.000 ton x \$ 1200 per ounce dekt 3% geldhoeveelheid
- 2) Gebouwen, infrastructuur, productie, vervoermiddelen, voorraden (en diensten) dekt 100%
- 3) Financiering / geldcreatie zonder schuld en oplossen huidige (staats)schuld probleem

Relevante activa(1)

Geld(2)

Beginstand	=	Beginstand	=
Productie (BBP)	+	Geldcreatie (bruto)	+
Consumptie	-	Geld uit roulatie	-
Afschrijvingen	-	Geld uit roulatie	-
Eindstand(3)	=	Eindstand(4)	=

- 1) Gebouwen, infrastructuur (excl. grond), productie, vervoermiddelen, voorraden (en diensten)
- 2) Administratieve afspiegeling van wat er (op de balans) in de reële wereld gebeurt
- 3) Toename einstand = toename welvaart / bezit, afname eindstand = daling welvaart / bezit
- 4) Toename eind stand = netto geldcreatie, afname eindstand = daling geldhoeveelheid

**Eerlijker en eenvoudiger
belastingstelsel**

Belasting op arbeid inkomen (box 1)/ consumptie	1969	2019
Eerste schijf	36%	37%
Tweede schijf	45%	41%
Derde schijf	50%	41%
Vierde schijf (topinkomens / handhaven)	72%	52%
BTW hoog	0%	21%
BTW laag	0%	9%
Belasting op kapitaal inkomen	1969	2019
Belasting op winst bedrijven (gemiddeld)	48%	19%
Schenking / erfenis	68%	20%
Belasting op rente (was max. box 1)	72%	0%
Belasting op dividend (was max. box 1) NL particuliere aandeelhouders	72%	0%
Belasting op dividend (was voorheffing) NL particuliere aandeelhouders	25%	0%
Belasting op dividend zakelijk/buitenlandse aandeelhouders	15%	0%
Vermogensbelasting op heel klein deel van het vermogen	0,8%	1,2%

EerlijkGeld

Probleem

- Huidig belasting, toeslagen en sociale zekerheid systeem is te complex en oneerlijk(1)
- Hoge belasting op arbeid / consumptie inkomen en lage belasting op robot / kapitaal inkomen
- Meer robots / minder arbeid is meer probleem om publieke sociale kosten te betalen

Oplossing

- Invoeren algemene transactiebelasting met een tarief van 10%
- Zoveel mogelijk afschaffen heffingskortingen, toeslagen, aftrekposten (en subsidies)
- Stop gebruik BTW, belasting en sociale premies op arbeid (belasting op topinkomens handhaven)
- Invoeren financiële transactiebelasting met een tarief van 2% (> 90% minder speculatie)
- Dichten gaten in de wet en belasting op niet verdiend inkomen verhogen naar 90%(2)

1) Teveel mensen komen hierdoor in de problemen

2) Topinkomens > 10 x minimumloon, schenking/erfenis > € 1 miljoen, winst maken met grond etc.

EerlijkGeld

Algemene transactiebelasting (10%) brengt genoeg op om publieke kosten te betalen voor(1)

- Gezondheidszorg
- Onderwijs
- Basis inkomen voor kinderen en studenten
- Basis inkomen voor mensen die ziek, werkloos of arbeidsongeschikt zijn(2)
- Basis inkomen voor mensen van 65 jaar en ouder (vergelijkbaar met AOW)(2)

1) Is voor iedereen (werknemers, zelfstandigen, arm, rijk etc.)

2) Voor aanvullend inkomen in deze gevallen is aanvullend verzekeren of (pensioen) sparen

EerlijkGeld

Vereenvoudigd model voor transactiebelasting	Laag	Midden	Hoog
Lonen en uitkeringen (zonder transactiebelasting)	50	50	50
Exploitatieoverschot	25	25	25
Afschrijvingen	15	15	15
BTW en overige belastingen -/- subsidies	10	10	10
Totaal BBP	100	100	100
Intermediair gebruik van goederen en diensten	100	100	100
Lonen en uitkeringen (met transactiebelasting)			50
Ontvangen rente en dividend (excl. Burgerbank)(1)		40	40
Rente betaald aan en ontvangen van Burgerbank(1)			10
Jaarlijkse verkoop bestaand onroerend goed			10
Financiële transacties (> 90% misbruik) 2%			
Totaal bedrag voor transactiebelasting(2)	200	240	310

1) Tarief van 15% is genoeg om BTW af te kunnen schaffen

2) Tarief van 10% op scenario tussen laag en midden variant brengt voldoende op...